Să fii puternic înseamnă să ierţi pe cei ce nu merită iertare! **(Anonim)**

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI

14 decembrie

2012

Anul XI

nr. 47 (450)

8 pagini – 3,40 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Respectarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului – un pas sigur spre democraţie şi integrare internaţională

pag. 3

Instruirea angajaţilor MAI în domeniul prevenirii fenomenului violenţei în familie

pag. 4

Viitorii jurişti împotriva corupţiei

pag. 5

Ministrul de Externe şi vicepremierul pentru Reintegrare au trasat rezultatele procesului de negocieri pentru anul 2013 şi obiectivele pentru viitor

Continuarea implementării acţiunilor ce contribuie la încrederea cetăţenilor de pe ambele maluri ale Nistrului şi excluderea barierelor care stau în calea liberei circulaţii a cetăţenilor, mărfurilor şi serviciilor pe ambele maluri ale Nistrului.

Sînt două dintre obiectivele, pentru anul viitor, stipulate în declaraţia ministerială privind negocierile în formatul „5+2" în procesul de reglementare a conflictului transnistrean. Aceste obiective au fost adoptate la cea de-a XIX-a Reuniune a Consiliului de Miniştri al OSCE, care a avut loc la sfîrşitul săptămînii trecute la Dublin, Irlanda.

La o conferinţă de presă, ministrul de Externe, Iurie Leancă, şi vicepremierul pentru Reintegrare au trasat rezultatele procesului de negocieri pentru anul 2013 şi obiectivele pentru viitor.

Ministrul de Externe, Iurie Leancă, a spus că pentru RM, OSCE rămîne o platformă importantă de dialog privind securitatea, respectarea drepturilor omului şi reglementarea conflictului transnistrean. Ministrul susţine că, soluţionarea acestui conflict poate avea loc în baza respectării suveranităţii şi integrităţii teritoriale a RM, cu identificarea unui statut juridic special pentru partea stîngă a Nistrului. Potrivit lui Leancă, autorităţile de la Chişinău vor continua să promoveze măsurile de consolidare a încrederii pe ambele maluri ale Nistrului.

Iurie Leancă: Necesitatea finalizării procesului de retragere a forţelor militare ale Federaţiei Ruse de pe teritoriul ţării, îngrijorări în legătură cu unele intenţii de modernizare a forţelor militare respective – punctul nostru de vedere este că, doar o demilitarizare în această regiune poate crea inclusiv premise pentru avansarea subiectului privind soluţionarea conflictului transnistrean. Este evidentă necesitatea iniţierii unor dezbateri referitoare la procesul de transformare a operaţiunii de pacificare într-o misiune multinaţională, cu mandate internaţionale.

La rîndul său, viceministrul pentru Reintegrare, Eugen Carpov, a spus că statele membre ale OSCE speră că la anul, cînd preşedinţia organizaţiei va fi preluată de către Ucraina, negocierile în formatul „5+2" să avanseze şi mai mult,comparativ cu cele din anul curent.

Vicepremierul spune că, în declaraţia semnată săptămîna trecută, statele membre ale OSCE susţin implementarea continuă a acţiunilor privind sporirea încrederii pe cele două maluri ale Nistrului şi eliminarea barierelor ce stau în calea liberei circulaţii a cetăţenilor, mărfurilor şi serviciilor pe ambele maluri ale Nistrului, întru avansarea negocierilor programate pentru anul viitor.

Eugen Carpov: Depăşirea acestor obstacole ar contribui esenţial la un progres în reglementarea conflictului transnistrean şi un mesaj comun aprobat de cele 57 de state – cu siguranţă este un element important în avansarea procesului. Documentul respectiv este încă o încercare de a pune împreună eforturile actorilor internaţionali.

În perioada 6-7 decembrie 2012, la Dublin, Irlanda, a avut loc cea de-a XIX-a Reuniune a Consiliului Ministerial al Organizaţiei pentru Securitate şi Cooperare în Europa.

Reuşitele în combaterea corupţiei vor fi obţinute odată cu implicarea tuturor cetăţenilor, susţine Vlad Filat

Prim-ministrul Vlad Filat a participat la Conferinţa Naţională Anticorupţie „Progrese şi perspective în reprimarea corupţiei", a relatat Biroul comunicare şi relaţii cu presa al Guvernului.

La eveniment au mai luat parte: ministrul Justiţiei, Oleg Efrim, preşedintele Comisiei Electorale Centrale, Iurie Ciocan, directorul Centrului Naţional Anticorupţie, Viorel Chetraru, şeful Delegaţiei Uniunii Europene în Republica Moldova, Dirk Schuebel, ambasadorul SUA în R. Moldova, William Moser, decanul Academiei Internaţionale Anticorupţie, Martin Kreutner, angajaţi din domeniile justiţie şi anticorupţie.

În discursul său adresat celor prezenţi la eveniment, premierul a menţionat că prevenirea şi combaterea corupţiei este absolut necesară pentru dezvoltarea Republicii Moldova.

„Angajamentele faţă de comunitatea internaţională nu sînt asumate doar pentru a arăta Uniunii Europene sau altor parteneri străini cît de buni raportori sîntem. În primul rînd, acestea sînt în beneficiul şi pentru poporul moldovenesc", a subliniat Vlad Filat.

Prim-ministrul a declarat că atitudinea societăţii faţă de măsurile anticorupţie este alimentată de presiunile politice, implementarea necorespunzătoare a cadrului legislativ, formalismul în realizarea activităţilor anticorupţie, sancţionarea neadecvată a persoanelor învinuite de comiterea actelor de corupţie, procesul lent de implementare a reformelor instituţionale.

„Aceste aspecte se reflectă în percepţia cetăţenilor şi mediului de afaceri, care, în linii generale, măsoară performanţa politicii naţionale anticorupţie. Să fiţi siguri că taxările dure în cazul nereuşitelor vor veni din partea societăţii noastre, a cetăţenilor de rînd. Exemplele şi etaloanele de integritate pentru toţi cei ce activează în domeniul public trebuie să vină, în primul rînd, de la cei care activează sau vor activa în organele de ocrotire a normelor de drept", a afirmat premierul.

Prim-ministrul a adăugat că au fost înregistrate progrese în domeniul combaterii corupţiei. Vlad Filat a subliniat că reuşite în acest domeniu vor fi obţinute odată cu implicarea tuturor cetăţenilor.

„A fost pusă în aplicare reforma Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Naţional Anticorupţie, a fost creat Consiliul Naţional de Integritate. Urmează să fie reformată Procuratura Generală. Totodată, pentru a progresa la acest capitol este nevoie de implicarea fiecărui cetăţean. Dacă nu se va da mită, nu vor exista cei care o vor primi. Această regulă trebuie să fie conştientizată de către toţi", a mai spus premierul.

Dirk Schuebel, şeful Delegaţiei Uniunii Europene în Republica Moldova, a menţionat că ţara noastră a înregistrat progrese pe parcursul anului 2012, în domeniul combaterii corupţiei. El a spus că, pe lîngă faptul că este o bază a dezvoltării Moldovei, prevenirea şi combaterea corupţiei se regăseşte ca prioritate în Planul de Acţiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană, în domeniul liberalizării regimului de vize.

La rîndul său, ambasadorul SUA în Republica Moldova, William Moser a declarat, în cadrul evenimentului, că ţara noastră este pe calea cea dreaptă în ceea ce ţine de combaterea corupţiei. De asemenea, ambasadorul a menţionat că pentru accelerarea acestui proces, Republica Moldova ar trebui să aplice politica „toleranţei zero" faţă de fenomenul corupţiei.

Flash

Vacanţa de iarnă a elevilor din Chişinău începe cu o zi mai devreme

Veste bună pentru elevii din Chişinău. În acest an, şcolarii vor ieşi în vacanţa de iarnă cu o zi mai devreme, pe 24 decembrie şi nu pe 25 cum era planificat iniţial.

Totuşi, potrivit şefei Direcţiei Generale Educaţie, Tineret şi Sport, Tatiana Tverdohleb, ziua de luni, 24 decembrie va fi recuperată sîmbătă, 22 decembrie. În acelaşi timp, grădiniţele şi centrele extraşcolare îşi vor continua activitatea.

Începînd cu acestă săptămînă în instituţiile de învăţămînt se organizează diferite activităţi dedicate sărbătorilor de iarnă. Duminică, în Piaţa Marii Adunări Naţionale va fi organizat un tîrg al Pomilor de Crăciun confecţionaţi de şcolari.

Elevii vor reveni din vacanţă pe data de 9 ianuarie.

Compania aeriană low-cost „Blue Air" vinde bilete şi în Moldova

Compania low-cost „Blue Air" e prezentă şi în Republica Moldova

Operatorul low-cost din România şi-a început, recent, activitatea comercială pe cont propriu, în Republica Moldova. În această vară, „Blue Air" a desfăşurat curse aeriene în parteneriat cu „Air Moldova".

Astfel, compania aeriană a pregătit o platformă specială pentru comercializarea biletelor low-cost, dar şi pentru asistenţă informaţională la Chişinău.

„Blue Air" nu este la prima afacere pe teritoriul Moldovei. Cu începere din luna mai, pe toată durata verii, operatorul de curse low-cost a desfăşurat împreună cu „Air Moldova" mai multe zboruri la preţ redus, spre cîteva destinaţii din Uniunea Europeană.

În prezent „Blue Air" are rute spre Bruxelles, Lyon, Stuttgart, Salonic, Bologna, Catania, Cuneo, Florenţa, Milano, Napoli, Roma, Paris, Larnaca, Torino, Verona, Veneţia, Barcelona, Madrid, Malaga, Valencia, Londra şi Dublin.

Moldova este pe primul loc privind contrabanda cu ţigări în România

Moldova, Ucraina şi Serbia ocupă locurile de frunte în ceea ce priveşte livrările de ţigarete de contrabandă pe piaţa din România. Datele fac parte din raportul efectuat de către compania „Novel Research".

„Volumul total de producţie de tutun de contrabandă de pe piaţa neagră din România ocupă 13%, iar cei mai importanţi furnizori de ţigarete de contrabandă pe piaţa din România rămîn a fi: Moldova (28,7%), Ucraina (27,9%) şi Serbia (12,9%)", menţionează autorii studiului.

Potrivit datelor prezentate, mai mult de a treia parte din producţia de contrabandă ajunge în România prin reţeaua de magazine „Duty Free". Conform informaţiilor preliminare, valoarea totală a pagubelor cauzate de contrabandă bugetului român, constituie aproximativ 400 milioane de euro.

Autorii studiului au propus îmbunătăţirea cooperării transfrontaliere între România, Ucraina şi Moldova, ceea ce va permite reducerea substanţială a livrării de ţigarete de contrabandă.

Flashmob – „Susţine alternativele la detenţie", de Ziua Internaţională a Drepturilor Omului

Au măturat strada şi au dezlipit anunţuri de pe stîlpi şi panouri. Asta au făcut cîţiva voluntari întru susţinerea alternativei la detenţie. Astfel, ei au încercat să demonstreze că cei care comit infracţiuni uşoare ar fi de ajutor la muncă în folosul comunităţii, decît să fie trimişi la puşcărie. Evenimentul a avut loc cu ocazia Zilei Internaţionale a Drepturilor Omului.

Mesajele manifestanţilor la flashmob au fost „Am dreptul la o şansă" şi „Susţine alternativele la detenţie". Printre participanţi au fost şi persoane care execută munci neremunerate. În timp ce unii au făcut curat în stradă, alţii au împărţit materiale informative.

Oamenii au salutat iniţiativa. Potrivit organizatorilor, flashmobul are scopul de a sensibilieza opinia publică, dar şi să demonstreze ca cei care comit infracţini uşoare pot fi utili societăţii, decît să fie trimişi la puşcărie. Flashmobul s-a desfăşurat la Chişinău, Leova şi Bălţi.

Ambasada Rusiei va dezvolta un dialog constructiv cu Reprezentanţa Consiliului Europei în Republica Moldova

Ambasada Rusiei va dezvolta un dialog constructiv cu Reprezentanţa Consiliului Europei în RM. Această decizie a fost adoptată în cadrul întrevederii ambasadorului Federaţiei Ruse în Republica Moldova, Farit Muhametşin cu şeful Reprezentanţei Consiliului Europei în ţara noastră, Ulvi Akhundlu, potrivit Serviciului de presă al reprezentanţei diplomatice.

În comunicatul de presă se menţionează că părţile au efectuat un schimb aprofundat de opinii vizavi de un şir de probleme actuale referitoare la relaţiile dintre Rusia şi Consiliul Europei, acordînd atenţie proiectelor pentru dezvoltarea dialogului constructiv între Ambasadă şi Reprezentanţa Consiliului Europei, în subiecte actuale ale agendei regionale de lucru.

De Ziua Drepturilor Omului, la Chişinău a fost popularizată Legea egalităţii şanselor

Noua lege care interzice discriminarea, inclusiv pe criteriul orientării sexuale, va intra în vigoare în curînd.

Astfel, Coaliţia Nediscriminare a organizat o manifestaţie, la Chişinău, ca să popularizeze prevederile acestei legi ce interzice discriminarea, inclusiv pe criteriul orientării sexuale. Legea a fost votată vara trecută de Parlament pentru îndeplinirea unui angajament convenit cu Uniunea Europeană în vederea liberalizării vizelor. Demonstraţia organizaţiilor neguvernamentale din Coaliţia Nediscriminare se înscrie într-o serie de manifestări cu ocazia Zilei Internaţionale a Drepturilor Omului.

Aşadar, Coaliţia Nediscriminare a ales o formă inedită de a consemna Ziua Internaţională a Drepturilor Omului. Astfel, 30 de tineri au dansat în perechi, în scuarul Liceului „Gheorghe Asachi" din centrul Capitalei. „Sîntem diferiţi dar egali" – a fost sloganul manifestaţiei. Ana Furtună coordonator de proiecte în cadrul Coaliţiei Nediscriminare şi-a exprimat speranţa că odată intrată în vigoare, în ianuarie, Legea privind egalitatea de şanse va fi scutul de protecţie pentru cei care se simt discriminaţi: „Ne va ajuta cel puţin să putem să probăm discriminarea. De fiecare dată ni se reproşa de către judecători şi mulţi avocaţi că noi nu avem o legislaţie naţională şi din cauza faptului că nu ştiau să interpreteze legislaţia europeană la care Moldova este parte aveam probleme în a proba discriminarea şi încălcarea drepturilor omului. Sperăm că odată avînd cadrul legal naţional, acest lucru va fi mai simplu în a promova şi a proteja drepturile cetăţenilor. Credem că lumea va avea curajul să se adreseze atît în instanţele de drept, cît şi consiliului pentru discriminare care urmează să fie creat, dar şi instituţiilor pentru drepturile omului ca să-şi apere drepturile".

Totodată, avocaţii parlamentari de la Centrul pentru Drepturile Omului au abordat subiectul privind încălcările drepturilor copilului, în cadrul unei conferinţe de lucru. Tamara Plămădeală, avocat parlamentar, a spus că cel mai des minorilor le sînt încălcate dreptul la un trai decent, dreptul la familie şi la educaţie. Şi asta pentru că aceste drepturi sînt cam ultima prioritate pe agenda guvernanţilor: „Avem în activitatea ombudsmanilor foarte mari impedimente din partea autorităţilor centrale, din partea unor autorităţi publice locale, care nu vor să coopereze atunci cînd este vorba despre o încălcare a drepturilor omului sau foarte evaziv, superficial se implică în soluţionarea problemelor".

Ziua Internaţională a Drepturilor Omului a fost consemnată şi pe malul stîng al Nistrului. Vasile Calico, avocatul parlamentar de la Tiraspol, le-a spus jurnaliştilor la o conferinţă de presă că numărul celor care semnalează că le sînt încălcate drepturile a rămas cam acelaşi ca şi acum un an, pe vremea regimului smirnovist. Jurnalistul Grigori Volovoi, directorul televiziunii Dnestr TV, e de părere că cetăţenii de pe ambele maluri ale Nistrului se confruntă cu încălcări similare ale drepturilor omului. Însă iată care drepturi sînt cel mai des încălcate în stînga Nistrului: problema primirii salariilor la timp. Avocatul parlamentar din regiune a spus că de mai mulţi ani locuitorii transnistreni se plîng regulat că nu primesc la timp salariul. O altă problemă este libertatea cultelor religioase, dar şi discriminarea în bază de gen. Avocatul parlamentar a adus multe exemple despre cum trebuie respectate drepturile bărbaţilor. În legislaţia din Transnistria acest lucru nu se regăseşte.

Natalia Chirtoca, directorul unui ONG din stînga Nistrului care acordă asistenţă victimelor traficului şi violenţei în familie a ţinut să menţioneze cît e de dificilă apărarea drepturilor acestor categorii de persoane. Şi asta pentru că în stînga Nistrului nu există o lege privind violenţa.

Maratonul Scrisorilor pentru Drepturile Omului la Chişinău: Oamenii semnează pentru a susţine persoanele discriminate

Activişti şi susţinători ai organizaţiei „Amnesty International" din 78 de ţări trimit, la fiecare sfîrşit de an, mesaje de susţinere pentru persoanele ale căror drepturi au fost încălcate. Acţiunea, intitulată „Maratonul Scrisorilor pentru Drepturile Omului", se desfăşoară şi la Chişinău şi va dura pînă pe 17 decembrie. Prin urmare, zeci de oameni au participat la eveniment.

Oamenii sînt chemaţi să-şi pună semnătura pe scrisorile de susţinere a cîtorva locuitori din Niger, care suferă din cauza poluării cu petrol a localităţii lor. Într-un alt răvaş se cere sprijinul pentru cei 350 de romi din România, evacuaţi forţat din centrul oraşului Cluj-Napoca şi mutaţi la periferie, lîngă un depozit cu deşeuri chimice. Alte două scrisori sînt pentru susţinerea femeilor din Guatemala, supuse violenţei, şi pentru eliberarea lui Ales Bialiatski, apărătorul drepturilor omului din Belarus. Maratonul se desfăşoară în incinta sediului central al „Poştei Moldovei".

„Nu obligăm pe nimeni, însă rugăm fiecare să înţeleagă că semnătura contează, asta a demonstrat că mistica peniţă – este cea mai puternică armă, care poate schimba şi salva vieţi", a menţionat reprezentantul „Amnesty International" Cristina Pereteatcu.

Conducerea întreprinderii „Poşta Moldovei" dă asigurări că toate scrisorile vor ajunge la destinatari.

„Avînd în vedere faptul că noi sîntem cei care asigurăm comunicarea poştală, ne-am alăturat la evenimentul dat ca să asigurăm circuitul scrisorilor. Dorim să venim cu un suport la protejarea drepturilor omului", a spus directorul „Poştei Moldovei", Ştefan Munteanu.

Oamenii de rînd salută ideea organizării maratonului.

„Este un gest foarte frumos şi binevenit ca să cunoască şi altă lume nevoile altora şi, desigur, să se implice", a spus o doamnă.

„O să punem o semnătură împotriva violenţei femeilor, copiilor. La noi drepturile omului sînt puţin respectate", a menţionat o altă femeie.

„Sînt mîndru de faptul acesta şi sper că semnăturile şi scrisorile noastre vor ajuta, într-o oarecare măsură, la soluţionarea problemelor şi respectarea drepturilor în aceste patru cazuri", a spus un domn.

„Amnesty International" este o organizaţie care luptă pentru respectarea drepturilor, din care fac parte aproximativ trei milioane de oameni.

Premiul Nobel pentru Pace remis unei Uniuni Europene în plină criză

O Uniune Europeană cuprinsă de cea mai gravă criză din istoria sa a primit oficial, luni, la Oslo, Premiul Nobel pentru Pace, care i-a fost decernat pentru rolul său în transformarea „unui continent al războiului într-un continent al păcii".

În prezenţa a circa douăzeci de şefi de stat şi de guvern europeni, inclusiv François Hollande şi Angela Merkel stînd alături şi care s-au ridicat împreună pentru a saluta asistenţa, preşedintele Comitetului Nobel, Thorbjoern Jagland, a făcut apel către UE „să meargă înainte" în pofida crizei.

„Salvgardarea a ceea ce a fost cîştigat şi ameliorarea a ceea ce a fost creat pentru a ne permite soluţionarea problemelor care ameninţă comunitatea europeană, în prezent, este singura modalitate de soluţionare a problemelor provocate de criza financiară", a declarat preşedintele Comitetului Nobel.

Thorbjoern Jagland, cunoscut pentru atitudinea sa eurofilă într-o Norvegie eurosceptică, le-a înmînat apoi prestigioasa recompensă reprezentanţilor celor trei principale instituţii europene: preşedintelui Consiliului, Herman Van Rompuy, cel al Comisiei, Jose Manuel Durao Barroso, şi cel al Parlamentului, Martin Schulz.

„Ne-am adunat aici, fiind convinşi că UE este perfectă, că trebuie să ne rezolvăm problemele împreună", a declarat Jagland.

„Împreună trebuie să facem în aşa fel, încît să nu pierdem ceea ce am construit pe ruinele a două războaie mondiale", a adăugat el, invocînd „cele 80 milioane de persoane", victime ale extremismului în trecut.

În mod simbolic, Jagland a rostit în discursul său cîteva cuvinte în mai multe limbi, ca o exemplificare a diversităţii europene.

Respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului – un pas sigur spre democrație și integrare internațională

Respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului – acesta este dezideratul Republicii Moldova, pentru a reuși pe calea integrării în comunitatea internațională. Or, fără atingerea acestui obiectiv o societate cu vădite aspirații democratice este sortită eșecului.

Recent, comunitatea internațională a marcat Ziua Internațională a Drepturilor Omului. În acest context, nici societatea din țara noastră nu s-a lăsat mai prejos, astfel, fiind organizate diverse acțiuni cu scopul de a promova și proteja drepturile cetățenilor.

Care este starea actuală în domeniul drepturilor omului, evoluțiile și perspectivele Centrului pentru Drepturile Omului, strategii de dezvoltare și eficientizare a Instituției naționale pentru protecția drepturilor omului, cum se prezintă lucrurile din punct de vedere al legislației la capitolul respectiv. Acestea, dar și alte subiecte la tematica vizată au fost abordate profund în cadrul unei conferințe de lucru, care se înscrie în contextul Zilei Internaționale a Drepturilor Omului, organizată de Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova (CpDOM), care, de altfel, marchează 15 ani de la fondarea instituției ombudsmanilor în țara noastră. La eveniment au fost prezenți foști și actualii avocați parlamentari, deputați, reprezentanți ai mai multor organizații din domeniul drepturilor omului.

În alocuțiunea sa, Anatolie Munteanu, directorul CpDOM, a ținut să sublinieze că în cei 15 ani de activitate ai Centrului au fost înființate patru reprezentanțe pe teritoriul RM, astfel fiind sporit numărul cetățenilor care au beneficiat de serviciile Centrului. A. Munteanu a specificat că în fiecare an se îmbunătățește imaginea Moldovei în ceea ce privește respectarea drepturilor omului.

În pofida acestui fapt, drepturile omului în țara noastră încă mai continuă să fie încălcate. Astfel, îngrădirea accesului la justiție este dreptul cel mai des încălcat în Republica Moldova, potrivit Centrului pentru Drepturile Omului. Alte drepturi, încălcarea cărora este deseori reclamată de cetățeni, sînt cele referitoare la garanțiile sociale, precum și dreptul de a nu fi supus torturii, au menționat avocații parlamentari.

Peste 60 de mii de cetățeni au sesizat Centrul pentru Drepturile Omului despre încălcarea drepturilor lor de către autorități, pe parcursul celor 15 ani de activitate.

Următorul pe lista drepturilor violate, potrivit numărului de sesizări adresate avocaților parlamentari, este dreptul la garanțiile sociale, adică la pensii și indemnizații corecte care să le asigure cetățenilor un trai decent, a mai specificat avocatul parlamentar Anatolie Munteanu. Potrivit acestuia, în prezent cauzele social-economice, precum cele referitoare la calitate și la mărimea prestațiilor sociale, sînt examinate numai la nivel național, pentru că CEDO nu examinează asemenea cauze.

Referitor la tortură, avocații parlamentari au fost sesizați, de la începutul acestui an, în peste 40 de cazuri, în special din partea angajaților Ministerului de Interne. Numărul de condamnări la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, rămîne un indicator care ar trebui să îngrijoreze autoritățile, a remarcat fostul avocat parlamentar, Raisa Apolschi.

La fel, în ultimul timp moldovenii se mai plîng că nu le sînt protejate datele cu caracter personal. Numărul plîngerilor în acest sens, a crescut față de anul trecut, de la cîteva zeci pînă la 200.

„Avem patru procese contravenționale cîștigate în instanțele de judecată împotriva colaboratorilor de poliție care au accesat resursele informaționale ale statului fără ca să aibă anumit temei. Ei spun că le-au folosit în scopuri de serviciu, dar noi am depistat că nu tot timpul a fost așa", susține Vitalie Panuș, directorul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

În opinia parlamentarilor, cîteva din motivele pentru care drepturile omului în Republica Moldova se încalcă ar fi și imperfecțiunea legislației sau aplicarea incorectă a acesteia pe segmentul dat.

„Foarte des drepturile omului nu sînt respectate chiar la nivel înalt. Atunci cetățenii încep să caute așa-numita dreptate, însă în instanțele de judecată din Moldova ei nu o pot găsi deocamdată", a declarat președintele Comisiei parlamentare pentru Drepturile Omului, Vadim Mișin.

Potrivit președintelui Parlamentului, Marian Lupu, legisația Republicii Moldova corespunde în mare parte celei internaționale, dar problemele apar cînd este vorba de aplicarea acesteia.

„Accentul mai mare cade pe necesitatea de întărire a capacităților administrative de implementare propriu-zisă a legii. Toată lumea pe plan extern reconfirmă că avem o legislație bună. Problemele mai mult le simțim la capitolul implementare", spune președintele Parlamentului, Marian Lupu.

Totodată, făcînd referire la legislația în vigoare care reglementează activitatea CpDOM și a avocaților parlamentari, președintele Legislativului consideră că aceasta necesită ajustări în conformitate cu cerințele actuale. M. Lupu a adăugat că în prezent, un grup de lucru din cadrul Ministerului Justiției elaborează un pachet de amendamente la actuala lege și că la anul viitor Parlamentul va examina și va adopta noi prevederi legale în acest sens. Modificările vor viza în particular modalitatea de alegere a avocaților parlamentari, numărul acestora și durata mandatului ombudsmanilor.

Potrivit unor date, pînă în prezent, CEDO a condamnat Republica Moldova în peste 200 de cazuri de încălcare a drepturilor omului, iar Guvernul a fost nevoit să plătească despăgubiri de aproximativ 15 milioane de euro. În cele mai multe cazuri Chișinăul a fost condamnat pentru încălcarea dreptului la un proces echitabil, tortură și încălcarea libertății și siguranței.

Cor. DREPTUL

Mesajul premierului Vlad Filat adresat cu prilejul Zilei Internaționale a Drepturilor Omului

Prim-ministrul Vlad Filat a adresat un mesaj cu ocazia Zilei Internaționale a Drepturilor Omului, potrivit Biroului comunicare și relații cu presa al Guvernului.

În mesaj se menționează: „În fiecare an, la 10 decembrie, în lumea întreagă este marcată Ziua Internațională a Drepturilor Omului.

Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite (ONU) a adoptat acum 64 de ani, la 10 decembrie 1948, în cea de a IV-a sesiune ordinară, Rezoluția privind „Declarația Universală a Drepturilor Omului", completată ulterior cu alte documente adoptate prin Rezoluții ONU: „Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială", „Convenția Internațională asupra Drepturilor Politice și Civile", „Convenția pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor", „Convenția împotriva torturii", „Convenția împotriva apartheid-ului", „Convenția privind Drepturile Copilului" etc. Aceasta este rațiunea pentru care ziua de 10 decembrie a fost adoptată și este sărbătorită în întreaga lume ca Zi Internațională a Drepturilor Omului.

Pornind de la premisa că fiecare cetățean trebuie să se bucure de drepturile sale, Guvernul Republicii Moldova acordă o atenție deosebită preluării standardelor europene și internaționale în acest domeniu.

Republica Moldova este membru al Consiliului ONU pentru Drepturile Omului, în cadrul căruia s-a angajat să protejeze drepturile omului atît la nivel național, cît și internațional. Acest fapt este o recunoaștere la un nivel foarte înalt a angajamentului ferm și sincer al Moldovei de a promova și a proteja drepturile și libertățile fundamentale ale omului prin prisma realizărilor și angajamentului politic național.

Țara noastră implementează, din septembrie 2012, Planul Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului, confirmînd consecvența acțiunilor și dorința de a avansa și amplifica aceste eforturi.

Aceste realizări reprezintă un progres esențial în vederea asigurării condițiilor necesare pentru ca fiecare cetățean al Republicii Moldova să simtă că are drepturi și că este protejat.

Totodată, trebuie de menționat că după căderea regimurilor comuniste din Europa și dispariția lumii bipolare, ONU a realizat că această misiune nu poate fi dusă la bun sfîrșit numai de către guverne și administrații. De aceea, în ultimii ani, devine tot mai evident rolul determinant pe care organizațiile neguvernamentale din întreaga lume trebuie să-l joace în apărarea libertăților și drepturilor fundamentale ale omului și a instituit mecanisme de consultare a acestora pe diferite domenii.

În numele Guvernului Republicii Moldova și al meu personal, vă îndemn să vă implicați în această misiune nobilă de promovare a drepturilor omului. Numai prin eforturi comune vom ajunge să trăim cu toții într-un veritabil stat de drept, cu un înalt nivel de bunăstare".

Organizații neguvernamentale, cîștigătoare ale unui concurs al Ambasadei SUA, vor asista Ministerul Justiției în procesul de implementare a reformelor din domeniu

Reprezentanții Ambasadei Statelor Unite i-au prezentat conducerii Ministerului Justiției pe cîștigătorii unui concurs de granturi organizat în cadrul unor proiecte de susținere a reformelor în sectorul justiției din Republica Moldova, combatere a corupției și evaluare a criteriilor de selecție, numire și promovare în funcții a magistraților.

Organizațiile selectate – Centrul de Resurse Juridice, Institutul de Reforme Penale și Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, s-au angajat să realizeze un șir de studii ce rezultă din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de Reformă în Sectorul Justiției. În particular, este vorba despre un spectru larg de probleme cum ar fi optimizarea hărții judecătorești, specializarea judecătorilor, instrumente și strategii de combatere a practicilor corupte, testarea la poligraf sau criteriile de selecție și normele de răspundere a procurorilor. Autorii care vor angaja experții necesari, urmează să analizeze toate aceste probleme, să elaboreze metodologiile și să propună modificările legislative necesare pentru soluționarea lor.

Ministrul Justiției, Oleg Efrim, a mulțumit cu această ocazie, Ambasadei și Guvernului Statelor Unite pentru suportul dezinteresat oferit Republicii Moldova, cu atît mai mult, cu cît este oferit în primul an de implementare a Strategiei de reformă în sectorul justiției, cînd sursele bugetare alocate pentru aceasta sînt încă insuficiente.

De asemenea, Oleg Efrim le-a explicat reprezentanților organizațiilor cîștigătoare care sînt așteptările Ministerului Justiției, a discutat cu ei procedeele de interacțiune și colaborare, precum și termenii în care aceste studii urmează a fi prezentate.

Instruirea angajaţilor MAI în domeniul prevenirii fenomenului violenţei în familie

Violenţa în familie constituie o problemă stringentă pentru societatea din Republica Moldova. Prin urmare, combaterea acestui fenomen distructiv devine imperios necesară, prin elaborarea de noi mecanisme şi implementarea bunelor pracici pe segmentul dat.

În această arie de preocupări, recent, 18 angajaţi ai Ministerului Afacerilor Interne au urmat un curs de instruire în domeniul prevenirii fenomenului violenţei în familie, desfăşurat în cadrul Academiei de Poliţie „Ştefan cel Mare", potrivit unui comunicat al Direcţiei Informare şi Relaţii Publice a MAI.

Evenimentul a fost organizat la iniţiativa Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, cu suportul Departamentului de Stat al SUA, Fondului ONU pentru Populaţie şi Fundaţiei OAK.

În calitate de formatori, la acest trainig au participat următorii experţi în domeniu: Ellingen Mary şi Cheryl Thomas, reprezentanţi ai organizaţiei „Avocaţii pentru Drepturile Omului" (SUA), Laura Goodman, director pentru Siguranţa Publică la Universitatea St. Catherine, şi Kris Arneson, şef adjunct la Departamentul de Poliţie Minneapolis.

La rîndul lor, ofiţerii de poliţie care au beneficiat de acest studiu urmează, pe parcursul anului 2013, să instruiască alţi 500 de poliţişti din întreaga ţară. Această instruire a formatorilor este realizată de „Avocaţii pentru Drepturile Omului (Statele Unite), în parteneriat cu Centrul de Drept al Femeilor (Republica Moldova).

Totodată, 15 conducători ai serviciilor de ordine publică din cadrul Comisariatelor teritoriale de poliţie din ţară, au participat la training-ul cu genericul „Asistenţa agresorilor violenţei în familie în baza modelului avansat al Austriei", realizat de către Biroul Ataşatului pentru Muncă, Afaceri Sociale şi Protecţie a Consumatorului din cadrul Ambasadei Austriei la Chişinău, în parteneriat cu Misiunea OSCE în Republica Moldova.

Evenimentul vizat a fost desfăşurat în incinta Institutului Muncii din mun. Chişinău, ca parte a proiectului Misiunii OSCE în Republica Moldova - „Ateliere de lucru şi servicii de asistenţă pentru victimele şi autorii actelor de violenţă în familie".

Participanţii au fost familiarizaţi cu abilităţile de resocializare şi reintegrare a agresorilor familiali, abordarea multidisciplinară a cazurilor de violenţă în familie, precum şi asistenţă primară acordată victimelor violenţei în familie.

Este de menţionat faptul că un studiu lansat în aceste zile la Chişinău, referitor la „Implementarea legislaţiei Republicii Moldova cu privire la violenţa în familie – Raport din perspectiva respectării drepturilor omului", evidenţiază efortul Republicii Moldova pentru realizarea unor reforme legislative în combaterea violenţei în familie şi conţine o serie de recomandări inclusiv pentru poliţişti, procurori, sistemul judiciar şi alţi profesionişti implicaţi în acţiunile de răspuns la violenţa în familie.

Cor. DREPTUL

MAI şi organizaţiile neguvernamentale îşi unesc eforturile în domeniul protecţiei copiilor

Recent, Direcţia generală poliţie ordine publică a Departamentului Poliţie a semnat un acord de colaborare bilateral cu Asociaţia Obştească „Mamele pentru Viaţă", în scopul unificării şi coordonării eforturilor în vederea protecţiei copiilor, precum şi diminuării numărului de încălcări ale normelor legale, comise de către aceştia, potrivit unui comunicat al Direcţiei Informare şi Relaţii Publice a MAI.

Acest acord reprezintă un efort comun al părţilor semnatare de identificare a celor mai eficiente modele şi mijloace de cooperare, în scopul creării unei societăţi libere şi sigure, în care fiecare tînăr să fie un cetăţean activ.

Prin semnarea acestui document se optează pentru iniţierea activităţilor productive faţă de implicarea tinerilor şi motivarea acestora spre o participare activă, precum şi crearea unor condiţii favorabile pentru manifestarea potenţialului şi abilităţilor, în sfera culturală, socială şi educaţională.

Pe parcursul anului curent, Direcţia generală poliţie ordine publică a Departamentului Poliţie a colaborat activ cu Asociaţia Obştească „Mamele pentru Viaţă", desfăşurînd, în comun, mai multe activităţi informativ-educative şi culturale, îndreptate spre socializarea copiilor/tinerilor prin intermediul metodelor educativ-sociale, care îi orientează spre un mod de viaţă sănătos.

Astfel, în perioada estivală 2012, a fost organizată şi desfăşurată campania de promovare a modului sănătos de viaţă, ce a avut drept scop prevenirea şi combaterea viciilor sociale şi a violenţei, fiind instruiţi 2838 copii, din 19 tabere de odihnă şi întremare a sănătăţii copiilor şi adolescenţilor.

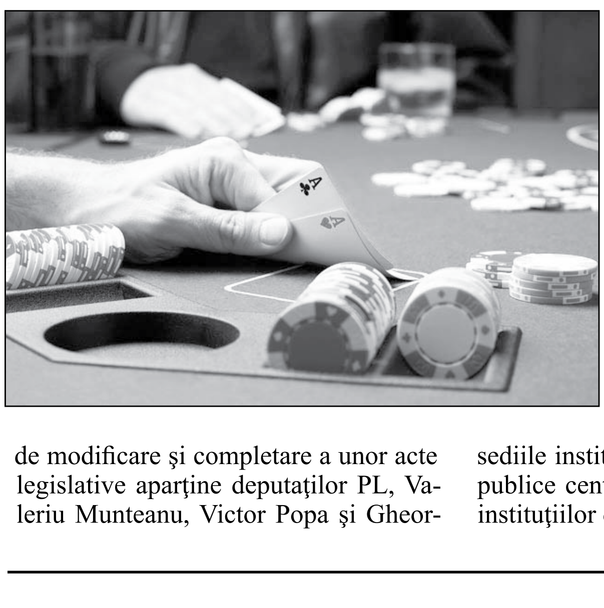
Odată cu începutul anului de studii 2012-2013, Direcţia generală poliţie ordine publică, de comun cu reprezentanţii AO „Mamele pentru Viaţă", desfăşoară activităţi în cadrul instituţiilor de învăţămînt preuniversitar.

În preajma sărbătorilor de iarnă părţile au iniţiat campania de informare a copiilor vizavi de problema HIV/SIDA, daunele consumului de alcool şi substanţe narcotice, precum şi măsurile care urmează a fi întreprinse în scopul prevenirii victimizării copiilor în perioada vacanţei.

„Este datoria noastră comună, să creăm un viitor în care generaţia în creştere să nu sufere, iar drepturile şi securitatea acesteia să fie o prioritate", se mai precizează în comunicat.

Sălile cu jocuri de noroc vor fi evacuate din Chişinău

Deputaţii liberali propun restricţionarea activităţii în domeniul jocurilor de noroc. Iniţiativa legislativă de modificare şi completare a unor acte legislative aparţine deputaţilor PL, Valeriu Munteanu, Victor Popa şi Gheorghe Brega şi a fost înregistrată în Parlament.

Deputaţii propun permutarea localurilor unde se practică jocurile de noroc cît mai departe de centrele urbane aglomerate şi limitarea accesului persoanelor ocazionale. Potrivit modificărilor propuse, sălile de joc nu vor putea fi amplasate în imobilele blocurilor locative, în staţiile de aşteptare a transportului public, în centrele comerciale, pieţe, în interiorul unităţilor comerciale şi cele de deservire socială, în parcuri, zone de agrement, în sediile instituţiilor publice, autorităţilor publice centrale sau locale, în preajma instituţiilor de învăţămînt.

O altă modificare prevede ca programul de funcţionare al localurilor cu jocuri de noroc să fie stabilit de autorităţile administraţiei publice locale, dar nu poate fi nonstop sau extins în afara orelor 10.00-23.00. Totodată, autorităţile administraţiei publice locale vor solicita de la agenţii economici, eliberarea autorizaţiilor, şi Planul eliberat de organele cadastrale teritoriale la scara 1:500, cu indicarea detaliată a locului amplasării unităţii.

Menţionăm că, recent, primarul Capitalei, Dorin Chirtoacă, a declarat că sălile cu jocuri de noroc trebuie evacuate din Chişinău. Asta după ce Judecătoria Călăraşi a obligat Primăria Chişinăului să acorde autorizaţii unui agent economic pentru deschiderea unor săli cu jocuri de noroc. În acelaşi timp, astfel de decizii nu ţin de competenţa instanţei de judecată din Călăraşi.

Cooperarea poliţienească în domeniul prevenirii abuzului sexual online al copiilor

Ministrul Afacerilor Interne, Dorin Recean a participat la Conferinţa de lansare a Alianţei Globale împotriva abuzului sexual online al copiilor, desfăşurată, recent, la Bruxelles, Belgia.

Alianţa Globală este o iniţiativă lansată de comisarul european pentru Afaceri Interne, Cecilia Malmström şi procurorul general al Statelor Unite ale Americii, Eric Holder.

Şedinţa a reunit miniştri de interne şi ai justiţiei, factori de decizie din cele 27 statemembre ale Uniunii Europene, precum şi alte 21 de state non-membre ale UE, care au acceptat să participe la Alianţa Globală, şi care recunosc că abuzul sexual împotriva copiilor, în special online, este o crimă de o dimensiune cu adevărat globală şi trebuie abordată ca atare, cumulînd efortul internaţional în combaterea acestui fenomen criminal, urmărirea penală a infractorilor, protecţia victimelor, precum şi prevenirea noilor crime.

Alianţa Globală împotriva abuzului sexual online asupra copiilor constituie o platformă pentru:

- consolidarea eforturilor în identificarea victimelor şi asigurarea asistenţei şi protecţiei acestora, urmăririi penale a infractorilor;
- creşterea conştientizării publice cu privire la riscul inerent la care sînt supuşi copiii prin activităţile online;
- reducerea disponibilităţii pornografiei infantile şi revictimizării copiilor.

Participarea în cadrul acestui forum va contribui în continuare la îmbunătăţirea cooperării ministerelor de interne ale statelor implicate şi la consolidarea eforturilor comune în domeniul combaterii criminalităţii organizate, în general, şi a abuzului sexual online împotriva copiilor, în special.

Adiţional agendei evenimentului, au avut loc discuţii bilaterale cu omologii din alte state participante, în cadrul cărora au fost abordate aspecte de interes comun în vederea impulsionării cooperării poliţieneşti.

Direcţia Informare şi Relaţii Publice, MAI

Viitorii jurişti împotriva corupţiei

Odată cu ratificarea de către Republica Moldova a Convenţiei Organizaţiei Naţiunilor Unite împotriva Corupţiei, adoptată la 31 octombrie 2003, la New York şi semnată de statul nostru la 28 septembrie 2004, au fost promovate un şir de politici publice anticorupţie prin intermediul mai multor acte legislative şi normative. Totuşi eficienţa acestor măsuri a fost criticată pe parcursul ultimilor ani de către societatea civilă şi clasa politică.

Fiind preocupaţi de problema vizată, tineretul Uniunii Juriştilor din Moldova, Agenţia Universitară a Francofoniei, Liga Studenţilor Democraţi, în parteneriat cu Facultatea de Drept a Universităţii de Stat din RM, Centrul Naţional Anticorupţie, cu suportul Misiunii Uniunii Europene de Asistenţă la Frontieră în Moldova şi Ucraina (EUBAM), au organizat conferinţa naţională anticorupţie cu genericul „Tinerii împotriva corupţiei", dedicată Zilei Internaţionale Anticorupţie, consemnată în întreaga lume la data de 9 decembrie.

Conferinţa a fost moderată de către preşedintele Biroului Permanent Studenţesc al Uniunii Juriştilor din Moldova – Vasile Grejdieru.

La eveniment au participat mai mulţi invitaţi de onoare. Printre ei se numără şi Viorel Chetraru, directorul Centrului Naţional Anticorupţie, care a ţinut un discurs despre activitatea infracţională în domeniul corupţiei din RM, măsurile care se întreprind întru descoperirea infracţiunilor de corupţie, reformarea Centrului Naţional Anticorupţie şi implementarea politicilor de luptă contra acestui fenomen. De asemenea, V. Chetraru s-a referit şi la pachetul de propuneri care prevăd introducerea confiscărilor de avere pentru bunurile care provin din activităţi cu caracter corupţional, dar şi din alte categorii de infracţiuni. La fel, oficialul a evidenţiat rolul pe care îl joacă organizarea şcolilor de vară la care participă studenţii facultăţilor de drept.

Sergiu Baieş, decanul Facultăţii de Drept a USM, a fost un alt invitat de onoare. Domnia sa a salutat organizarea evenimentului şi a menţionat importanţa desfăşurării a astfel de conferinţe care contribuie la dezvoltarea culturii juridice a tinerilor, la promovarea dezbaterilor, la propuneri de lege ferenda chiar. Apreciind efortul organizatorilor întru buna desfăşurare a evenimentului, domnul decan s-a arătat plăcut surprins de activitatea studenţilor şi participarea lor, într-un număr major, în cadrul conferinţei. El a menţionat că nu doar organele de drept trebuie să se ocupe de prevenirea şi combaterea corupţiei, acest lucru depinde în mare parte de fiecare dintre noi.

Un alt invitat special a fost Wicher Slagter, reprezentantul Delegaţiei Uniunii Europene în Republica Moldova care, de asemenea, a apreciat la justa valoare organizarea conferinţei. W. Slagter a evidenţiat măsurile care le întreprinde RM la etapa actuală în prevenirea corupţiei, şi cum se descurcă autorităţile ţării noastre în acest sens. Înaltul oaspete a ţinut să menţioneze despre susţinerea oferită de UE în prevenirea şi combaterea fenomenului corupţiei şi anume s-a referit atît la susţinerea materială, cît şi la susţinerea practică – adoptarea unei legislaţii perfecte în acest sens, schimbul de experienţă cu alte state etc. El a mai subliniat că UE urmează să acorde şi în continuare susţinere pentru a implementa reformele propuse în domeniul prevenirii şi combaterii corupţiei.

Cu un cuvînt de salut a venit şi Vasile Grejdieru, preşedintele Biroului Permanent Studenţesc al Uniunii Juriştilor din Moldova, moderatorul evenimentului, care s-a arătat convins de calitatea înaltă a lucrărilor prezentate în cadrul conferinţei, menţionînd despre problema esenţială a societăţii – cultura juridică, educaţia juridică şi educaţia anticorupţie. El a făcut referire la faptul că dacă, în acest caz, trebuie să schimbăm ceva, este necesar să pornim de la cetăţenii de rînd care trebuie să fie documentaţi în ceea ce priveşte efectele negative ale corupţiei din ţară, ce denigrează imaginea RM în întreaga lume. V. Grejdieru a mulţumit reprezentanţilor CNA, administraţiei Facultăţii de Drept a USM, reprezentantului Delegaţiei UE în RM şi tuturor participanţilor care au decis să-şi aducă contribuţia la realizarea evenimentului respectiv.

Conferinţa şi-a desfăşurat lucrările pe parcursul întregii zile, timp în care, viitorii jurişti au prezentat rapoarte cu tematici ce ţin de domeniul corupţiei, au organizat dezbateri şi au propus modificari la legislaţie, care ar contribui eficient la prevenirea şi combaterea acestui flagel antisocial.

„Istoricul corupţiei", „Corupţia în sistemul de învăţămînt", „Aspecte juridico-penale ale corupţiei în RM", „Influenţa climatului judiciar corupt asupra investiţiilor străine în economia RM", „Prezumţia averii ilicite", „Politica vamală" – acestea sînt doar cîteva dintre temele rapoartelor prezentate, care s-au făcut remarcabile prin actualitatea temei şi documentarea profundă a problemei abordate.

Conferinţa a culminat cu înmînarea diplomelor de participare fiecărui raportor.

Cor. DREPTUL

Sensibilizarea şi informarea tinerilor privind riscurile traficului de persoane şi migraţiunii ilegale continuă

Recent, elevii Colegiului Naţional de Comerţ al Academiei de Studii Economice au fost informaţi referitor la riscurile traficului de persoane şi migraţiunii ilegale, de către angajaţii Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane al Ministerului Afacerilor Interne, în cadrul unui seminar cu genericul „Sensibilizarea şi informarea tinerilor despre riscurile traficului de persoane şi migraţiunii ilegale". Evenimentul a fost organizat în scopul sporirii nivelului de informare a societăţii civile şi în special a tinerilor despre fenomenul traficului de fiinţe umane şi migraţiunii ilegale, precum şi riscurile acestuia, potrivit unui comunicat al Direcţiei Informare şi Relaţii Publice a MAI.

La întrunire au participat peste 100 de elevi ale claselor a IX-XII ale acestei instituţii de învăţămînt.

Reprezentanţii centrului au informat adolescenţii despre activitatea subdiviziunii, activităţile organizatorico-practice întreprinse, cooperarea locală şi internaţională, precum şi operaţiunile efectuate în comun cu organele poliţieneşti din străinătate.

Au fost prezentate date statistice privind tendinţele fenomenului traficului de persoane, ţările de destinaţie, tipurile de exploatare, transportare, filierele depistate şi lichidate, progresele obţinute la compartimentul prevenirii şi combaterii acestui flagel. De asemenea, organizatorii au demonstrat un film documentar, realizat în baza cazurilor reale şi au repartizat broşuri.

În cadrul seminarului, a fost realizat şi un schimb de opinii cu tinerii, pe parcursul căruia ofiţerii centrului au evidenţiat riscurile la care sunt expuşi cetăţenii Republicii Moldova, după luarea deciziei de a pleca peste hotare. De asemenea, au fost explicate modalităţile de evitare a capcanelor întinse de organizatorii migraţiei ilegale.

Eforturile organelor de drept ale Republicii Moldova, în combaterea acestor fenomene şi rezultatele obţinute, au fost înalt apreciate de către elevi şi profesori.

Ofiţerii Centrului pentru Combaterea Traficului de persoane al Ministerului Afacerilor Interne desfăşoară seminare de acest gen şi în alte instituţii de învăţămînt din ţară.

Cor. DREPTUL

Partenerii străini ai Republicii Moldova susţin iniţiativele anticorupţie ale Ministerului Justiţiei

Pachetul de iniţiative legislative anticorupţie, finalizat recent de Ministerul Justiţiei, demonstrează intenţia fermă a Guvernului Republicii Moldova de a elabora şi aplica un cadru legal eficient de combatere a fenomenului vizat, în pofida rezistenţei pe care o opun unii exponenţi ai sistemului judiciar sau persoane din afara acestuia. Declaraţia a fost făcută de ministrul Justiţiei, Oleg Efrim, în cadrul sesiunii de dezbateri publice organizată pentru a acumula propunerile şi sugestiile reprezentanţilor societăţii civile, a experţilor străini şi ale partenerilor de dezvoltare ai Republicii Moldova.

În context, Dirk Schuebel, şeful Delegaţiei Uniunii Europene în Republica Moldova, a încurajat autorităţile de la Chişinău să persevereze în procesul de creare a instrumentelor necesare pentru combaterea corupţiei, făcînd uz de cele mai bune practici şi experienţa ţărilor europene. Măsuri care sînt folosite de statele membre ale Uniunii Europene, cum ar fi testele de integritate, confiscarea extinsă a averilor ce nu pot fi justificate sau criminalizarea îmbogăţirii ilicite, ar trebui să devină elemente ale unui format sistemic, consistent şi interconectat de mijloace necesare pentru prevenirea sau combaterea oricăror manifestări ale corupţiei.

Ambasadorul Statelor Unite, William H. Moser, a salutat, de asemenea, iniţiativele Ministerului Justiţiei, oferind mai multe exemple din experienţa ţării sale. „Noi, în SUA, credem că niciun oficial nu poate fi mai presus de lege. Cînd auzim că în Moldova oficialii „trebuie" sau „nu trebuie" să dispună de imunitate ne pare că este o glumă. Pentru că nicio societate nu se poate considera modernă dacă unor persoane oficiale li să dă oportunitate de a nu se supune legii", a subliniat diplomatul american, adăugînd că, în acest sens, Moldova înaintează pe direcţia corectă.

Vă amintim că pachetul de iniţiative legislative ce privesc măsuri de prevenire şi combatere a corupţiei, precum şi proiectul unei noi Legi privind testarea integrităţii profesionale a actorilor din sistemul justiţiei, elaborat în conformitate cu prevederile Strategiei de reformă a sectorului justiţiei, a fost finalizat la sfîrşitul lunii noiembrie. Printre principalele inovaţii pot fi menţionate stabilirea obligativităţii testării la poligraf a candidaţilor la funcţia de judecător şi procuror, includerea în Codul penal a unei noi norme care prevede confiscarea extinsă a averilor ce nu pot fi justificate, precum şi introducerea unei noi componenţe de infracţiune privind „îmbogăţirea ilicită".

Propunerile şi sugestiile formulate, precum şi avizele solicitate instituţiilor specializate, vor fi analizate şi, după caz, incluse în textul proiectelor, pentru a fi prezentate spre aprobare Guvernului, pînă la sfîrşitul lunii decembrie.

SANCŢIUNILE APLICATE MINORULUI ÎN CAZUL COMITERII UNEI INFRACŢIUNI

Ala OPALCO, licenţiată în drept,magistru în drept,doctorand

Pentru a răspunde la această întrebare, iniţial este util să cunoaştem următoarele noţiuni: minor, infracţiune, sancţiuni penale.

În cazul unui raport juridic penal de conflict, în calitate de subiect poate fi recunoscut minorul, drept autor al infracţiunii comise. Minorul este persoana fizică care nu a împlinit majoratul (18 ani).

Conform art.21 al Codului penal al Republicii Moldova, răspunderea penală intervine de la vîrsta de 16 ani, iar în cazul comiterii unor anumite infracţiuni, de la vîrsta de 14 ani.

Cu referire la infracţiune, izvorul legislativ consideră acţiunea sau inacţiunea prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, comisă cu vinovăţie şi pasibilă de pedeapsă penală. Infracţiunile se clasifică în trepte de gravitate:

1. Uşoare;
2. Mai puţin grave;
3. Grave;
4. Deosebit de grave;
5. Excepţional de grave.

Reieşind din faptul că infracţiunea a fost comisă de către minor, Codul penal al Republicii Moldova prevede două categorii de sancţiuni:

1. Măsuri de constrîngere cu caracter educativ;
2. Pedeapsa.

Măsurile de constrîngere cu caracter educativ, considerate de legiuitorul moldav drept măsuri de siguranţă, sînt aplicate în cazul comiterii doar a infracţiunilor uşoare sau mai puţin grave şi doar pentru prima oară. Spre deosebire de pedeapsă, acest gen de sancţiuni (măsurile de constrîngere cu caracter educativ) nu este considerat drept antecedent penal, deşi, ca şi pedeapsa se aplică de către instanţa de judecată. În art.104 sînt stipulate următoarele măsuri:

1. Avertismentul;
2. Încredinţarea minorului pentru supravegherea părinţilor, persoanelor care îi înlocuiesc sau organelor specializate de stat;
3. Obligarea minorului să repare daunele cauzate;
4. Obligarea minorului să urmeze un curs de tratament medical de reabilitare psihologică;
5. Internarea minorului, de către instanţa de judecată, într-o instituţie specială de învăţămînt şi reeducare sau într-o instituţie curativă şi de reeducare.

În cazul comiterii unor infracţiuni grave, deosebit de grave, excepţional de grave, faţă de minor se aplică pedeapsa penală în formă de:

1. Amendă;
2. Privare de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate;
3. Muncă neremunerată în folosul comunităţii;
4. Închisoare.

Conform art.71 C.pen.RM, minorilor şi femeilor însărcinate nu li se aplică în calitate de pedeapsă detenţiunea pe viaţă.

♦ *Avocatul dvs. la domiciliu*

La întrebări răspunde juristul **Vitalie MODRÎNGĂ**

Care este termenul de atac al procesului verbal cu privire la contravenţie şi unde se depune?

Diana Petcu, r-n Soroca

*C*onform prevederilor articolului 448 din Codul contravenţional, în decursul a 15 zile de la data aducerii la cunoştinţă a faptului încheierii procesului verbal cu privire la contravenţie, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul sînt în drept să-l conteste în instanţa de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea din care face parte agentul constatator. Contestaţia împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator. În cel mult 3 zile de la data depunerii contestaţiei, agentul constatator expediază în instanţă contestaţia şi dosarul cauzei contravenţionale. Contestaţia suspendă executarea sancţiunii contravenţionale aplicată prin proces-verbal. Persoana care face contestaţie împotriva deciziei de aplicare a sancţiunii contravenţionale nu plăteşte taxă de stat. Contestaţia împotrivă hotărîrii cu privire la contravenţie poate fi depusă în decursul a 15 zile de la data pronunţării hotărîrii sau de la data aducerii ei la cunoştinţă, după caz. În cazul omiterii acestui termen din motive întemeiate, persoana faţă de care a fost pronunţată hotărîrea poate fi repusă în termen, la cerere, de către autoritatea (persoana cu funcţie de răspundere) împuternicită să examineze contestaţia.

● *La solicitarea cititorilor*

CONDIŢIILE DE REDUCERE A PLĂŢII ÎN CAZ DE NERESPECTARE A TERMENELOR, VOLUMELOR ŞI CALITĂŢII SERVICIILOR PRESTATE

(conform Regulamentului cu privire la modul de prestare şi achitare a serviciilor locative, comunale şi necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor şi condiţiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire şi alimentare cu apă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002)

În cazul în care nu se respectă termenele de prestare a serviciilor, precum şi volumele şi calitatea lor, prevăzute de contractul încheiat, se micşorează, respectiv, şi plata pentru ele. În contractele încheiate între furnizor şi gestionar, gestionar şi consumator şi între furnizor şi consumator se include obligatoriu un punct care să reglementeze modul de reducere a plăţilor pentru serviciile comunale şi necomunale prestate cu încălcarea termenelor sau de calitate necorespunzătoare din vina furnizorului (gestionarului), cu indicarea telefoanelor de contact ale serviciului de dispecerat.

Perfectarea documentelor ce confirmă faptul lipsei unuia dintre tipurile de servicii se efectuează în modul următor:

a) dacă gazul, încălzirea, apa potabilă sau apa caldă menajeră lipsesc în toate apartamentele blocului locativ/încăperile locuibile în cămine (unei scări, unui grup de blocuri), iar deşeurile solide şi lichide nu se transportă sau se transportă cu întîrziere, atunci iniţiatorul întocmirii actului privind lipsa serviciilor respective va fi gestionarul la balanţa sau în gestiunea căruia se află fondul de locuinţe. În actul întocmit de trei părţi (gestionar, furnizor şi consumator) se va indica:

1) perioada în care serviciile nu au fost prestate, ceea ce se confirmă prin note făcute în registrul dispeceratului furnizorului sau gestionarului;

2) înregistrarea sosirii sau nesosirii, la chemare, a reprezentantului furnizorului;

3) înregistrarea reluării prestării serviciilor, cu indicarea cauzelor acordării lor necalitative şi a părţii vinovate.

Actul se întocmeşte în trei exemplare, cîte unul pentru gestionar, furnizor şi consumator, şi se prezintă fiecăruia dintre ei, indiferent dacă au fost sau nu au fost prezenţi la întocmirea lui. Actul este semnat de reprezentanţii gestionarului, împuterniciţi prin ordin pe întreprindere, precum şi de 2-3 reprezentanţi ai blocului locativ (grupului de blocuri), împuterniciţi de locatarii cărora nu li se prestează serviciile respective sau li se prestează servicii necalitative şi de reprezentantul furnizorului. Reprezentantul furnizorului este invitat printr-o telefonogramă, indicîndu-se data şi ora expedierii ei. Dacă el nu se prezintă, în act se face nota respectivă, indicîndu-se numărul şi data telefonogramei expediate, copia ei fiind anexată la act. Dacă reprezentantul furnizorului s-a prezentat, însă a refuzat să semneze actul, acesta este semnat de gestionar şi reprezentantul blocului locativ sau al casei scării şi serveşte drept temei pentru reducerea plăţilor pentru serviciile prestate. Dacă în act a fost menţionată data reluării prestării serviciilor, semnătura reprezentantului furnizorului este necesară numai în cazul existenţei unor divergenţe. Toate divergenţele dintre gestionari şi furnizori generate de lipsa serviciilor sau de prestarea unor servicii necalitative se vor examina în instanţele judecătoreşti în termenele stabilite de legislaţia în vigoare;

b) dacă gazul, încălzirea, apa potabilă sau apa caldă menajeră lipsesc într-un apartament/încăpere locuibilă în cămin, consumatorul din acest apartament/această încăpere locuibilă în cămin se adresează prin telefon sau în scris la dispeceratul gestionarului sau furnizorului, după caz, cu care au încheiat contractul.

Dispecerul înregistrează în mod obligatoriu adresarea consumatorului în registru, şi mai indică data şi ora primirii ei şi data şi ora reluării prestării serviciilor, informînd ulterior consumatorul. Dacă în urma controlului temeinicia adresării locatarului nu se confirmă, în act se face nota respectivă. În cazul în care furnizorul (gestionarul), în termen de trei zile, nu a luat măsuri pentru satisfacerea adresării consumatorului, acesta din urmă este în drept să solicite întocmirea unui act privind lipsa serviciilor sau prestarea unor servicii necalitative, semnarea şi examinarea ulterioară a divergenţelor în modul expus la lit. a), însă în această situaţie, actul nu este semnat de reprezentantul blocului locativ, ci de consumatorul din apartamentul/încăperea locuibilă în cămin respective. Dacă la semnarea actului nu există divergenţe privind reluarea prestării serviciilor, semnătura reprezentantului furnizorului nu este obligatorie;

c) în cazul în care furnizorul deserveşte reţelele pînă la consumatorul din apartament/încăperea locuibilă în cămin şi încăperea nelocuibilă şi a încheiat un contract cu acesta, actele privind lipsa serviciilor sau nerespectarea calităţii şi a termenelor de prestare a lor sînt semnate de reprezentanţii furnizorului şi de consumator.

Cerinţele expuse se extind şi asupra caselor individuale, cu condiţia ca actele să fie întocmite între furnizor şi consumator.

Specificul perfectării documentelor în cazul încălzirii insuficiente şi alimentării necalitative cu apă caldă menajeră:

- dacă temperatura aerului în casa individuală, apartament/încăperea locuibilă în cămin (încăperea nelocuibilă) sau a apei calde menajere este mai joasă decît parametrii normativi, la cererea consumatorului, depusă (oral sau în scris) la dispeceratul furnizorului sau gestionarului după caz, reprezentantul acestuia este obligat să verifice funcţionarea aparatelor de încălzire şi a sistemului de alimentare cu apă caldă menajeră în apartament/încăperea locuibilă în cămin (încăperea nelocuibilă), să măsoare temperatura aerului sau a apei şi să întocmească actul respectiv. Reprezentantul furnizorului (gestionarului), care i-a refuzat consumatorului întocmirea actului respectiv va fi tras la răspundere conform legislaţiei în vigoare. Dacă cererea conţine date privind temperatura joasă a aerului în apartament/încăperea locuibilă în cămin (încăperea nelocuibilă), în act se va menţiona neapărat faptul dacă consumatorul a efectuat sau nu izolarea termică a uşilor, ferestrelor etc. Temperatura aerului în apartament/încăperea locuibilă în cămin se măsoară la o distanţă de 1 metru de la peretele exterior şi la înălţimea de 1,5 metri de la podea - fapt care, de asemenea, se fixează în act. Dacă cererea conţine date privind temperatura joasă a apei calde menajere, temperatura acesteia se măsoară cu un termometru special pentru lichide, nemijlocit în priza de apă, şi indicaţiile termometrului sa fixează în act. În cazul în care vinovat de prestarea serviciilor necalitative este furnizorul, pentru semnarea actului sus-menţionat este invitat reprezentantul acestuia. Dacă rezultatele măsurărilor nu confirmă pretenţiile expuse în reclamaţie sau se constată că consumatorul nu a efectuat lucrările de izolare termică a apartamentului/încăperii locuibile în cămin (încăperii nelocuibile), actul se întocmeşte numai la cererea consumatorului. În caz de apreciere incorectă (în opinia consumatorului) a faptelor, el poate face apel la instanţa judiciară.

Dacă în întreaga casă sau la o scară a ei ascensorul nu funcţionează cel puţin 24 de ore însumate pe parcursul lunii (cu excepţia perioadei în care sînt executate lucrările de reparaţie planificate, despre care furnizorul este obligat să informeze gestionarul şi consumatorii), atunci, în temeiul cererilor depuse de consumatori la dispeceratul gestionarului, acesta, în prezenţa reprezentantului furnizorului, care este invitat în modul stabilit la punctul 20 al prezentului Regulament, întocmeşte actul respectiv. Actul este semnat de către gestionar, furnizor şi 2-3 reprezentanţi ai consumatorilor. În cazul nefuncţionării sistematice a ascensorului, timpul staţionării se însumează. În acest scop, în act este necesar să se indice durata (orele) staţionării ascensorului, pentru a stabili timpul total al deconectării lui pe parcursul lunii.

Drept temei pentru reducerea plăţilor, în cazul cînd serviciile nu au fost prestate sau au fost prestate la un nivel nesatisfăcător, servesc actele întocmite în modul stabilit. Reducerea plăţilor se efectuează pentru luna în care au fost prestate servicii cu întreruperi sau necalitativ, fapt care este reflectat în chitanţa de plată. Litigiile apărute între furnizor şi gestionar, furnizor şi consumator, gestionar şi consumator privind motivul întreruperii prestării sau prestării nesatisfăcătoare a serviciilor, precum şi determinarea părţii vinovate nu pot servi drept temei pentru refuzul reducerii plăţilor.

Perioada de calcul al plăţii pentru serviciile prestate se consideră luna calendaristică.

Citaţii în judecată

Curtea de Apel Chişinău solicită prezentarea cet. Cvanschih Vasile, cu domiciliul: com. Truşeni, str. M. Costin nr. 25, pentru data de 23 ianuarie 2013, ora 12.00, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare nr. 73) în calitate de intimat în cauza civilă nr. 2a-2195/2012, la cererea apelantului Cvanschih Vasile către Pruss Ghenadie privind încasarea datoriei.

Judecător V. Pruteanu

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Spring Kapital", pentru data de 26 decembrie 2012, ora 10.00, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 220) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Construct-Arabesque" privind încasarea datoriei de 135 535,84 lei şi a penalităţilor în sumă de 89 256,78 lei, sub sancţiunea examinării cauzei în lipsă (dosarul nr. 1858/2012).

Preşedintele şedinţei de judecată Aliona Roşca

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Vargaftic Vladimir, pentru data de 16 ianuarie 2013, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Vargaftic Angela privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător A. Catană

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Costin Vladimir, cu domiciliul: mun. Chişinău, bdul Dacia nr. 38, bl. 5, apt. 30, pentru data de 21 ianuarie 2013, ora 13.30, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 207) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Bunescu-Costin Natalia privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Orîndaş

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Postolache Radu, cu domiciliul: mun. Chişinău, str. Ismail nr. 92, apt. 52, pentru data de 24 ianuarie 2013, ora 13.30, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 207) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Djuromscaia Marina privind încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor într-o sumă bănească fixă.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Orîndaş

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bucila Savva, cu domiciliul: mun. Chişinău, str. Alba Iulia nr. 12, pentru data de 11 decembrie 2012, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 603) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-5912/12, intentată de Bucila Angela privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Olga Cojocaru

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „ROUVIZ", pentru data de 11 ianuarie 2013, ora 12.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 509) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2e-1283/12, la cererea SRL „TEMCON DESIGN" privind rambursarea datoriei.

Judecător Aliona Danilov

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Maşec Angela, cu ultimul domiciliu cunoscut: or. Cricova, str. Minerilor nr.2, apt. 22, pentru data de 28 decembrie 2012, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 14) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Poleşciuc Ana privind încasarea prejudiciului.

Judecător Nina Arabadji

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pendus Victor, cu domiciliul: mun. Chişinău, str-la Studenţilor nr. 9/1, apt. 50, pentru data de 23 ianuarie 2013, ora 15.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Pendus Olesea privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Serghei Papuha

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Papoutsoglou Iannis, cu ultimul domiciliu: mun. Chişinău, str. Cahul nr. 18, apt. 6, pentru data de 30 ianuarie 2013, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Oancea Olga privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Serghei Papuha

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Gorbaciov Alexei, cu domiciliul: mun. Chişinău, bdul Cuza-Vodă nr. 25/7, apt. 5, pentru data de 28 ianuarie 2013, ora 12.20, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 8) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea cet. Gorbaciova Angela privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Virgiliu Buhnaci

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Dimov Gheorghii, cu domiciliul: mun. Chişinău str. Grenoble nr. 169, apt. 3, pentru data de 1 februarie 2013, ora 12.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 8) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea cet. Susleanu Angela privind încasarea pensiei de alimentaţie.

Judecător Virgiliu Buhnaci

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Rîmbu Sandu, cu domiciliul: mun. Chişinău, str. Zelinski nr. 34/3, apt. 24, pentru data de 7 februarie 2013, ora 14.20, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 8) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea cet. Anton Silvia privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Virgiliu Buhnaci

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Sarantila Vladimir, pentru data de 6 februarie 2013, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 17) unde va avea loc examinarea cererii depusă de cet. Beloconi Olesea privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Maria Ţurcan

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Iarmenco Piotr Gheorghe, a.n. 04.07.1960, domiciliat: mun. Chişinău, str. M. Dragan nr. 26/2, pentru data de 6 februarie 2013, ora 14.30, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 313) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Iarmenco Lilia privind decăderea din drepturile părinteşti.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ludmila Ouş

***

Judecătoria Cimişlia solicită prezentarea reprezentantului SRL „Inmar Plus", cu sediul: satul Gura Galbenei, Cimişlia, pentru data de 26 decembrie 2012, ora 13.30, la şedinţa de judecată (Cimişlia, str. Constantin Stamati nr. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Indola" privind încasarea datoriei şi a dobînzii.

Judecător Z. Aramă

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită REPETAT prezentarea cet-lor: Gîrlea Alexandra şi Gîrlea Ala, cu ultimul domiciliu în or. Orhei, pentru data de 18 ianuarie 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrîţi, unde va avea loc examinarea cererii înaintată de reclamantul Chioşa Ion privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Negruţa

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Creţu Dina, cu ultimul domiciliu: satul Selişte, Orhei, pentru data de 21 ianuarie 2013, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea cet. Danilescu Viorel privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Tatiana Troianovschi

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Melnic Ion, cu ultimul domiciliu: satul Clişova, Orhei, pentru data de 29 ianuarie 2013, ora 11.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea cet. Melnic Ana privind partajarea averii şi la cererea reconvenţională depusă de Melnic Ion către Melnic Ana, persoane cointeresate SRL „MoldAgroCon", Zama Galina privind partajarea averii şi a datoriilor.

Judecător Tatiana Troianovschi

Întrevederea ministrului Dorin Recean cu reprezentanţii Misiunii OSCE în Republica Moldova

Domeniul securităţii interne din MAI al Republicii Moldova a fost supus, timp de o săptămînă, evaluării din partea unui grup de experţi angajaţi de Organizaţia pentru Securitate şi Cooperare din Europa, în frunte cu Jacqueline Carpenter, consilier superior în cadrul Programului drepturile omului şi democratizare al Misiunii OSCE în Moldova. În acest context, ministrul de Interne, Dorin Recean, a avut o întrevedere cu evaluatorii, ultimii urmînd să elaboreze şi un studiu privind situaţia în domeniul cercetat.

Ministrul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a mulţumit oaspeţilor pentru vizită, dar şi pentru evaluarea realizată pe parcursul săptămînii, subliniind importanţa consolidării relaţiilor şi implicării active a Misiunii OSCE în procesul de reformare a MAI.

La rîndul său, consilierul superior în cadrul Programului drepturile omului şi democratizare, Jacqueline Carpenter, a informat conducerea Ministerului de Interne că în rezultatul acţiunilor desfăşurate, pînă la sfîrşitul lunii curente urmează a fi elaborat şi prezentat un raport care va conţine şi recomandări ce ar putea fi luate în consideraţie în procesul de reformare şi consolidare instituţională. Totodată, experţii au mulţumit pentru organizarea şedinţelor de lucru cu factorii de decizie din cadrul MAI şi atitudinea deschisă pe care au avut-o responsabilii moldoveni.

Pe parcursul realizării studiului, specialiştii angajaţi de Misiunea OSCE au avut mai multe întrevederi cu angajaţii Direcţiei Investigaţii şi Securitate Internă, Centrului de Reformă al MAI, Comisariatului General de Poliţie al municipiului Chişinău, precum şi cu reprezentanţii Ambasadei SUA, Procuraturii Generale şi diferitor organizaţii non-guvernamentale, pentru a-şi crea o viziune clară şi completă asupra situaţiei existente şi necesităţilor în domeniu.

În context, reprezentanţii Misiunii OSCE au subliniat importanţa cooperării între organele de drept din Republica Moldova, în special între Ministerul Afacerilor Interne şi Procuratura Generală. De menţionat că, Misiunea OSCE acordă o atenţie deosebită şi consolidării capacităţilor Direcţiei Investigaţii şi Securitate Internă a MAI în aspecte de responsabilitate internă şi analiza riscurilor, în scopul consolidării capacităţilor în domeniul drepturilor omului şi cooperării cu societatea civilă. În această ordine de idei, ministrul Dorin Recean a salutat interesul sporit al reprezentanţilor OSCE pentru subiectele abordate, reiterînd necesitatea dezvoltării unui sistem de instruire pentru toţi angajaţii MAI, întru consolidarea cunoştinţelor şi capacităţilor profesionale ale acestora şi pentru a acorda şi asigura servicii pe măsura aşteptărilor societăţii.

De cealaltă parte, reprezentanţii Misiunii OSCE şi-au arătat disponibilitatea de a acorda asistenţă Ministerului Afacerilor Interne al Moldovei prin unelte cum ar fi: instruirea, expertiza, schimbul de experienţă, în special în aspectul responsabilităţii şi asumării angajamentelor, confirmînd includerea unor recomandări exacte în raportul de evaluare, care ar putea fi luate în considerare de MAI.

L. D.

Aniversări

Nichifor COROCHII, preşedintele Consiliului Superior al Magistraturii

Mult stimate domnule Nichifor Corochii,

Divinitatea a voit să veniţi în lumea frumosului infinit în anotimpul fulgilor de nea, care aduc cu ei alaiul sărbătorilor de iarnă.

În aceste splendide zile aţi mai adăugat o filă în palmaresul impresionantei dumneavoastră biografii, care semnifică înţelepciunea vieţii, de la ale cărei înălţimi se pot vedea mai bine şi mai lucid reuşitele. Realizările ce vă aparţin sînt multiple şi frumoase şi fac parte din cele meritorii, certificînd că sînt indici de performanţă.

Cu fermitate putem spune că prin prestanţa dumneavoastră aţi cîştigat incontestabil respectul şi ataşamentul tuturor, acestea fiind în ascendenţă, aşa cum o dovedeşte timpul.

În semn de recunoştinţă şi admiraţie, venim, fiind prilejuiţi de această frumoasă aniversare, cu sincere felicitări şi urări de bine.

Vă dorim sănătate că-i mai bună decît toate, belşugul din casă să nu se epuizeze, iar pacea din suflet să nu se tulbure.

Noi împliniri în toate alături de cei dragi inimii.

La Mulţi Ani!

* * *

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Vlad Vlaicu**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Marcel Lungu**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Elena Dimina**, judecător, CA Comrat; **Ira Polişciuc**, judecător Leova, **Elena Tverdohleb**, judecător, Briceni; **Valentina Garabajiu**, judecător, Botanica; **Ion Busuioc**, judecător, Centru; **Valeriu Ciuntu**, judecător, Criuleni; **Aureliu Postică**, judecător, Orhei; **Gheorghe Scutelnic**, judecător, CA Bălţi; **Sergiu Dimitriu**, judecător, Botanica; **Ghenadie Liulca**, judecător, Soroca; **Gheorghe Balan**, judecător, Botanica.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile, întru bunăstarea societăţii noastre.

Vă dorim să aveţi parte, de acum încolo, doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La Mulţi Ani!

membrii Consiliului de administraţie al Uniunii Juriştilor, Echipa *Dreptul* şi *Revista Naţională de Drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Ce trebuie să faci ca să scapi de insomnie

Cînd stai noaptea şi numeri orele în speranţa că vei adormi, te simţi agitată şi fără linişte, te ajută deseori mici schimbări comportamentale. Încearcă aceste metode pentru a te linişti şi odihni.

- Cu o oră înainte de culcare, comută totul pe linişte. Dă televizorului sau calculatorului o pauză.

- Relaxează-te cu o carte sau muzică liniştitoare şi bea un ceai.

- Fă cîteva exerciţii de concentrare şi relaxare care te pot ajuta.

- Patul nu trebuie folosit pentru lucru, mîncat sau privit la televizor. În acest fel, corpul tău îl va corela doar cu somnul şi relaxarea.

- În plus, temperatura optimă pentru dormitor este între 15 şi 18 grade. Fă-ţi dormitorul frumos şi comod pentru a te simţi bine şi îndepărtează toate lucrurile care crează discomfort (facturi, coşul cu rufe necălcate etc.).

- Seara evită băuturile cu cofeină şi cinele grele şi bogate în grăsimi. Ar trebui să renunţi şi la vin, schnaps sau bere, deoarece alcoolul deranjează ciclul natural al somnului, chiar dacă cauzează oboseală.

- Ceaiurile din plante precum valeriana sau hameiul sînt uşor calmante. După două pînă la patru săptămîni de tratament regulat vei observa că te poţi relaxa mai uşor.

- Hameiul, floarea pasiunii, frunzele de melisa, rădăcina de valeriană crează oboseala şi ajută astfel la adormit, dar nu calmează nervii. Aceste plante se găsesc sub formă de medicamente fără reţetă în parte sau sub formă de combinaţii. La preparatele pe bază de valeriană este important să conţină per drajeu 400 pînă la 600 miligrame de valeriană europeană. Dacă nu doreşti să iei un medicament gata preparat, poţi cere de la farmacie sub formă de ceai şi să bei trei căni pe zi.

- Ajutorul profesionist (ex. medicul de familie, psihologul) este necesar dacă după cel mult patru săptămâni de tratament naturist persistă problemele de insomnie. Uneori, aceste insomnii pot fi un simptom pentru o boală pînă acum necunoscută (spre exemplu depresii, boli de inimă sau plămîni, dereglări ale tiroidei, tensiune mare). Şi unele medicamente precum şi consumul excesiv de alcool poate declanşa dereglări de somn.

- Somniferele pe bază chimică conţin difenhidramina sau doxilamina. Ambele substanţe aparţin antihistaminicilor, care ajută în mod special împotriva simptomelor alergiilor, dar care provoacă în acelaşi timp oboseala. În comparaţie cu mijloacele naturiste, acestea au avantajul de a-şi face efectul mai repede. Dezavantajul acestora e că pot avea efecte adverse (oboseală şi dureri de cap următoarea zi, uscăciune a gurii), şi se poate crea dependenţă, ceea ce conduce în scurt timp la mărirea dozei. De aceea, aceste preparate ar trebui folosite doar ca măsuri de urgenţă sau pe o perioadă de maxim o săptămînă. Somniferele pe bază de reţetă împotriva stărilor de panică grave au un grad ridicat de risc în ceea ce priveşte dependenţa.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere" din Moldova
Uniunea Juriştilor din Moldova

Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA, Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei: MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 58 sp